

Innovationer och utvecklingsprocesser i säkerhetsföretagen

Årsrapport Säkerhetsföretagen 2023

Publiceringsdatum september 2023

Sammanfattning

Efterfrågan på säkerhetsföretagens tjänster och produkter beror i grunden på hur kriminaliteten i samhället utvecklas. Under senare år har otryggheten från kriminalitet ökat i Sverige, vilket tydligt framträder i en jämförelse av de nordiska länderna. Under 2010 var det en större andel av vuxna i Danmark som rapporterade brott, våld och vandalism i sitt område jämfört med i Sverige. Sedan dess har nivån av upplevd kriminalitet bland vuxna i Danmark minskat påtagligt medan den har ökat i Sverige. Mer än dubbelt så många i Sverige anger nu att brott, våld och vandalism pågår i deras närområde, jämfört med i Danmark. Jämfört med situationen i hela EU är det drygt tio procentenheter fler vuxna i Sverige som upplever kriminalitet i sitt närområde. Av de stora EU-länderna är det enbart Frankrike som ligger nära Sverige sett till andelen av de vuxna som upplever kriminalitet i sitt närområde, medan andelen i Italien är knappt hälften så hög som i Sverige.

Under 2021 fanns det drygt 14 400 anställda i företag för bevakning och säkerhetstjänst, samt knappt 5 300 anställda i företag för säkerhetssystemtjänster. Omsättningen under 2021 (i juli 2023 års kronkurs) uppgick till drygt 18,1 miljarder kronor i företag för bevakning och säkerhetstjänst, samt till drygt 12,3 miljarder kronor i företag för säkerhetssystemtjänster.

Förädlingsvärde beskriver det adderade värde som skapas i näringslivet, efter hänsyn till de tjänster och varor som företagen köper in. Förädlingsvärdet är därmed bidraget till den samlade ekonomiska produktionen, BNP. Säkerhetsföretagens förädlingsvärde, omräknat till juli 2023 års kronkurs, har ökat från knappt 7,5 miljarder kronor år 2000 till knappt 18,6 miljarder kronor under 2021. Branschens förädlingsvärde växte även mellan 2020 och 2021, samtidigt som krisen medförde att antalet anställda minskade något. Detta reflekterar att säkerhetsföretagen, genom att anamma ny teknik, utbilda personalen och införa innovativa arbetssätt, har lyckats skapa mera ekonomiskt värde per anställd.

I de flesta, men inte alla, länen i Sverige har antalet väktare och ordningsvakter ökat över tid. Den främsta ökningstakten finns i Gävleborgs och Västerbottens län, i båda länen har antalet väktare och ordningsvakter ökat med 49 procent mellan

2014 och 2021. Andelen kvinnor bland väktare och ordningsvakter i hela riket har minskat marginellt från 27 till 26 procent mellan 2014 och 2021, samtidigt som andelen utrikesfödda har ökat från 14 till 21 procent.

De svenska säkerhetsföretagen har ett betydande innovationsarbete, inriktat på nya och integrerade säkerhetslösningar, datadrivna säkerhetslösningar samt att erbjuda övriga tjänster i kombination med säkerhetslösningar. Det finns många policyreformer som kan bana väg för branschens fortsatta utveckling. Det inkluderar ökade mandat till ordningsvakter, inom ramen för den nya ordningsvaktlagen, bättre anpassade utbildningar samt ökad digitalisering i processen för godkännande av ordningsvakter. Ett perspektiv från branschens företrädare är att Polismyndigheten bör få ett större helhetsansvar för tillsyn av säkerhetsbranschen.

Offentliga upphandlingar skulle enligt branschföreträdare kunna förbättras och bli mera fokuserade på resultatet som efterfrågas, i form av ökad säkerhet. GDPR-lagstiftningen och hur den implementeras i Sverige är också en viktig fråga. Ett perspektivskifte efterfrågas i branschen där fokus för integritetsfrågor hamnar på bildhanteringen, snarare än möjligheten att sätta upp kameror.

Samverkan med polisen kan enligt branschens företrädare stärkas, genom ett nytt system där bevakningsföretag direkt kan koppla vidare larm till polisen, så att det blir ett integrerat system där responsen sker snabbare. Ett viktigt nästa steg är att inkludera hemlarm i ROT-avdraget och säkerhetstjänster i RUT-avdraget, så att hushållen får bättre möjligheter att köpa system och tjänster som skapar högre säkerhet. Det handlar om en demokratisering av trygghetslösningar, så att fler får råd med säkerhet.

Trygghet från kriminalitet är avgörande för Sveriges ekonomiska och sociala utveckling. Förbättrade förutsättningar för säkerhetsföretagen kan leda till betydande samhällsekonomiska vinster, genom minskad kriminalitet, och till att allmänheten får en ökad trygghet och därmed stärkt välfärd.

Årsrapport

Övergripande om undersökningen

Säkerhetsföretagen företräder flera delbranscher inom säkerhet. Den stora delen av branschen utgörs av auktoriserade bevakningsföretag som bland annat tillhandahåller väktare och ordningsvakter. Hemlarmsföretag, parkeringsföretag, värdetransporter och företag inom säkerhetsteknik ingår också.

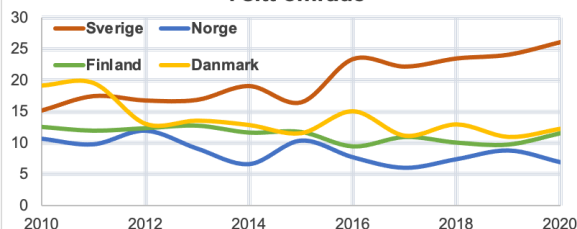
Säkerhetsföretagen är den enda organisation som företräder bevakningsföretag i sin helhet. Säkerhetsföretagens årsrapporter har publicerats sedan år 2017. Syftet är att sammanställa statistik som visar på branschens utveckling. Utöver årsrapporten tar Säkerhetsföretagen också fram regelbundna konjunkturbarometrar.

Dubbelt så stor andel av vuxna i Sverige upplever kriminalitet i närområdet som i övriga Norden

Efterfrågan på säkerhetsföretagens tjänster och produkter beror i grunden på hur kriminaliteten i samhället utvecklas. De senaste åren har såväl grov organiserad brottslighet som brott och ordningsstörningar på allmänna platser ökat.

Under 2010 var det 15,2 procent av vuxna i Sverige som rapporterade brott, våld och vandalism i sitt område. Fram tills 2020 hade andelen stigit till hela 26,1 procent, det vill säga en ökning på drygt 70 procent. Medan andelen som upplever otrygghet i form av brott, våld och vandalism har ökat i Sverige har den minskat i övriga Norden. I Norge och Danmark har andelen av de vuxna som upplever dessa former av kriminalitet minskat med 36 procent mellan 2010 och 2020, medan Finland har upplevt en minskning med 8 procent.

Figur 1. Andel av befolkningen som rapporterar brott, våld och vandalism i sitt område

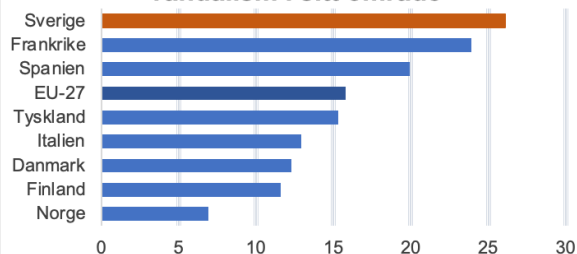

Källa: Eurostat. Crime, violence or vandalism in the area by level of activity limitation. Svar från 16-64 åringar i respektive land.

Under 2010 var det en större andel av de vuxna i Danmark jämfört med i Sverige som rapporterade brott, våld och vandalism i sitt område. Sedan dess har nivån av upplevd kriminalitet bland vuxna i Danmark minskat påtagligt medan den har ökat i Sverige. Mer än dubbelt så många i Sverige anger nu att brott, våld och vandalism pågår i deras närområde, jämfört med i Danmark. I Danmark och Finland är andelen vuxna som rapporterar brott, våld och vandalism i sitt område knappt hälften så hög som i Sverige enligt senaste tillgängliga data, medan andelen i Norge är drygt en fjärdedel så hög som i Sverige.

I figur 2 visas en jämförelse som också inkluderar genomsnittet för de europeiska länderna, samt situationen i de fyra befolkningsmässigt största medlemsländerna. Det visar sig att andelen som upplever brott, våld och vandalism i sitt område är drygt tio procentenheter högre i Sverige jämfört med i situationen för hela EU. Frankrike är det enda av de fyra stora EU-länderna som ligger nära Sverige, men även där är det drygt två procentenheter färre som upplever brott, våld och vandalism i sitt område. I Italien är andelen knappt hälften så hög som i Sverige.

Figur 2. Europeisk jämförelse av andel av befolkningen som rapporterar brott, våld och vandalism i sitt område

Källa: Eurostat. Crime, violence or vandalism in the area by level of activity limitation. Svar från 16-64 åringar i respektive land. Data för senaste tillgängliga år 2020.

Sverige misslyckas därmed med att nå EU:s hållbarhetsmål för "Peace, justice and strong institutions", vilket betyder ungefärligt översatt att medborgarna ska ha rätt att leva i en fungerande rättsstat med låg kriminalitet. Det är en viktig utmaning att öka tryggheten i Sverige, så att en mera hållbar samhällsutveckling stimuleras. Kriminalitet medför omfattande förluster för ekonomin och leder till att invånarnas chanser att skapa sig bra och trygga liv undermineras.

Säkerhetsföretagens omsättning och anställda

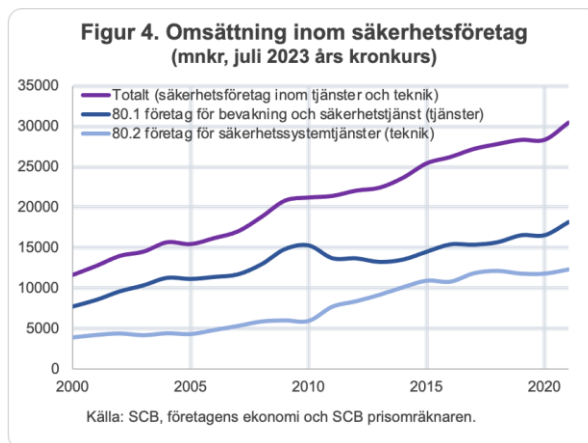
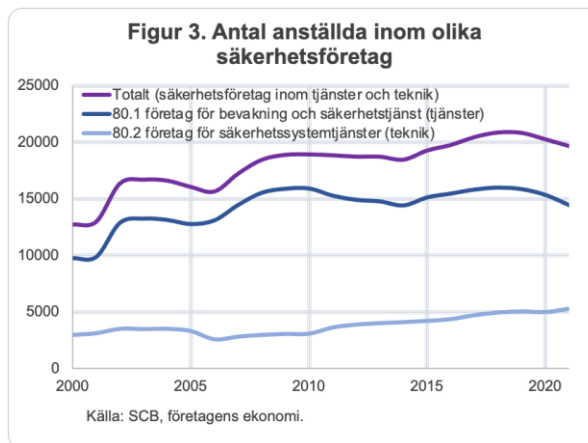
SCB – branschens historiska utveckling

Statistiska Centralbyrån, SCB, tillhandahåller statistik som täcker säkerhetsföretag. Denna statistik rapporteras med en viss fördröjning och senast tillgängliga år är 2021. SCB delar in säkerhetsföretag under två SNI-koder. Dels SNI-kod 80.1 som avser företag för bevakning och säkerhetstjänster, det som i vardagligt tal huvudsakligen utgörs av bevakningsföretag som anställer väktare och ordningsvakter. Den andra SNI-koden är 80.2 och definieras av SCB som företag för säkerhetssystemtjänster. Med säkerhetssystemtjänster avses i allmänhet företag inom säkerhetsteknik. Klassificeringen är SCB:s och frågor om just denna statistik hänvisas till myndigheten.

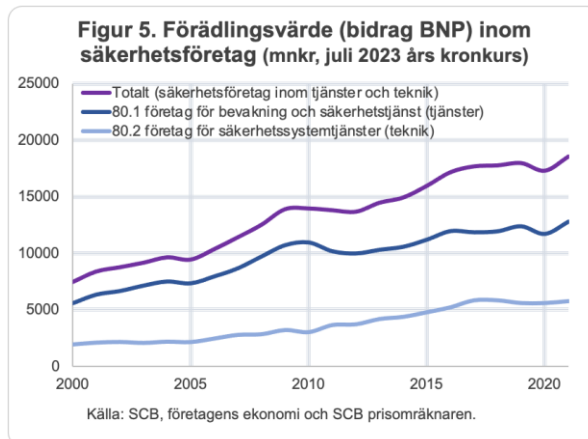
I figur 3 visas utvecklingen av antalet anställda i säkerhetsbranschen. Av SCB:s statistik framgår att branschens omfattning sett till antal anställda växte fram tills 2016, till knappt 19 800 anställda totalt. Under de kommande åren ökade antalet anställda till över 20 000, men minskade åter till knappt 19 700 under 2021, senaste året som SCB redovisar data för. Mellan 2020 och 2021 ökade anställda inom tekniksidan av säkerhetsbranschen medan antalet anställda inom tjänstesidan minskade något. Den nedgång i totalt anställda i säkerhetsbranschen som syns under senare år reflekterar svikande ekonomisk konjunktur. Under 2021 fanns det drygt 14 400 anställda i företag för bevakning och säkerhetstjänst, samt knappt 5 300 anställda i företag för säkerhetssystemtjänster.

Utvecklingen av omsättningen visas i figur 4. Omräknat till juli 2023 års kronkurs, har omsättningen ökat från drygt 11,6 till knappt 30,5 miljarder kronor mellan år 2000 och 2021. Den reala omsättningen har ökat med 134 procent i tjänstesidan av branschen och med 217 procent i tekniksidan av branschen, under denna period. Omsättningen under 2021 (i juli 2023 års kronkurs) uppgick till drygt 18,1 miljarder kronor i företag för bevakning och säkerhetstjänst, samt till drygt 12,3 miljarder kronor i företag för säkerhetssystemtjänster.

Omsättning är inte samma som företagets bidrag till den ekonomiska produktionen, då omsättning även inkluderar insatsvaror i former av varor och tjänster som företagen köper in. För att studera bidraget till den samlade ekonomiska produktionen behöver förädlingsvärdet i branschen studeras. Förädlingsvärde är mättet på det adderade ekonomiska värde som företagen bidrar med. Bruttonationalprodukten (BNP) räknas ut genom att summera förädlingsvärdet från samtliga branscher i ekonomin. Förädlingsvärde är därmed mättet på branschens bidrag till Sveriges BNP.

I figur 5 visas säkerhetsbranschens förädlingsvärde. Branschens förädlingsvärde, omräknat till juli 2023 års kronkurs, har ökat från knappt 7,5 miljarder kronor år 2000 till knappt 18,6 miljarder kronor under 2021. Förädlingsvärdet har ökat realt med 131 procent i företag för bevakning och säkerhetstjänster och med 200 procent i företag för säkerhetssystemtjänster. Även mellan 2020 och 2021, då antal anställda minskade i säkerhetsbranschen, fortsatte förädlingsvärdet att öka. Detta reflekterar att branschen, genom att anamma ny teknik, utbilda personalen och införa innovativa arbetssätt, har lyckats skapa mera ekonomiskt värde per anställd.

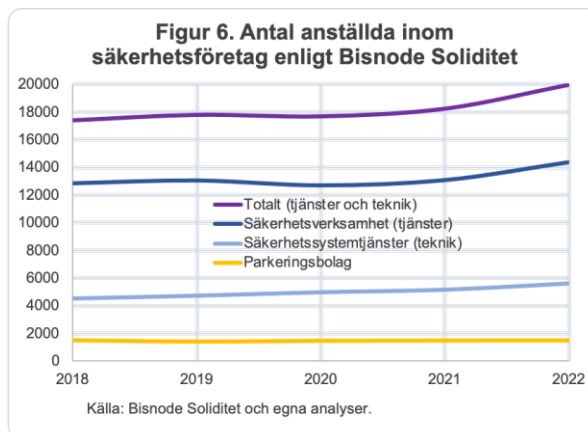

Bisnode Soliditet – så slog covid-pandemin under 2020

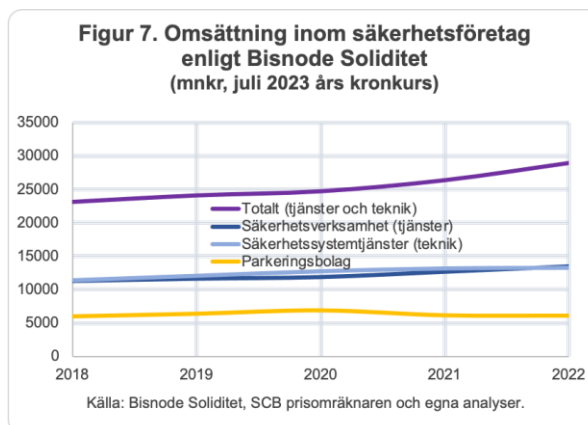
Bisnode Soliditet sammanställer information från årsredovisningar. Bisnode Soliditets data över SNI-kod 80 omfattar säkerhetsföretag inom alla delsegment – både tjänster och säkerhetsteknik. Statistiken från denna källa är snarlik skiljer sig något från den som kommer från SCB. Utvecklingen av anställda i branschen enligt Bisnode Soliditets indelning visas i figur 6.

Totalt för hela branschen ökade antalet anställda från cirka 17 400 till 20 000 mellan 2018 och 2022. I tjänstesidan av branschen växte antalet anställda från knappt 12 900 till knappt 14 400 under samma period, medan tillväxten i tekniksidan var från drygt 4 500 till knappt 5 600 anställda.

bevakningsföretag. Antalet anställda i parkeringsbolag har relativt stabilt, kring 1 500 personer, under senare tid. Omsättningen för parkeringsföretagen har ökat från 6 till 6,1 miljarder kronor mellan 2018 och 2022, i juli 2023 års kronkurs. Parkeringsföretag inkluderas inte i totalsiffrorna för branschen.

Utvecklingen av branschens omsättning visas i figur 7. Omsättningen i branschen enligt Bisnode Soliditets data ökade, omräknat till juli 2023 års kronkurs) ökade från drygt 22,7 miljarder kronor år 2018 till knappt 26,7 miljarder kronor under 2022. Detta är lite lägre än den omsättning som SCB:s data visar. I tjänstesidan av branschen ökade omsättningen från 11,3 till 13,4 miljarder kronor. Samtidigt ökade omsättningen i tekniksidan från 11,4 till knappt 13,3 miljarder kronor. Bisnode Soliditets indelning visar att omsättningen är relativt jämn bland tjänstesidan och tekniksidan av branschen, vilket illustrerar en något annorlunda indelning i relation till SCB:s statistik, där tjänstesidan av branschen framträder som att vara betydligt större.

Parkering

Säkerhetsföretag utför också parkeringsbevakning. Detta sker både i renodlade parkeringsföretag samt i auktoriserade

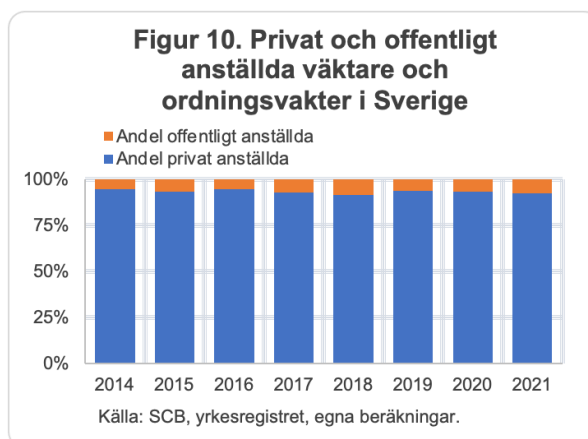
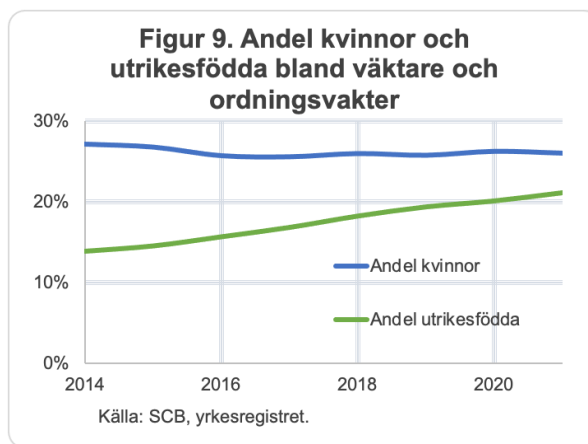
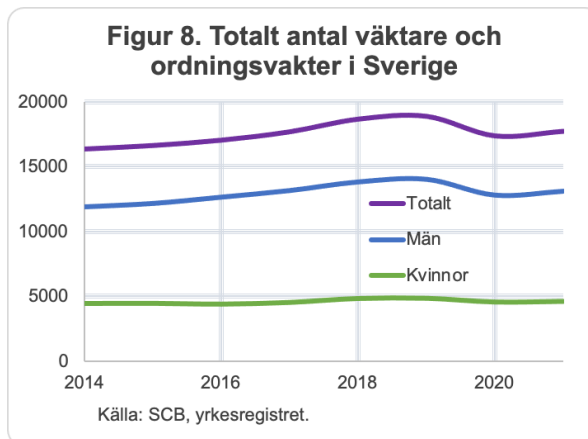
Vilka arbetar i säkerhetsföretag?

Medarbetarna i säkerhetsföretag tillhör flera olika personalkategorier. I bevakningsföretag arbetar i antal mestadels väktare, ordningsvakter, skyddsvakter och parkeringsvakter. I figur 8 visas antalet anställda väktare och ordningsvakter i Sverige. Antalet väktare och ordningsvakter ökade betydligt mellan 2014 och 2019, från knappt 16 400 till strax över 18 900. Därefter har antalet minskat till drygt 17 700 fram tills 2021, nedgången sammanhör med den långvariga ekonomiska stagnation som började med coronapandemin.

Figur 9 visar andelen av väktarna och ordningsvakter som är kvinnor respektive utrikes födda. Andelen kvinnor har minskat marginellt från 27 till 26 procent mellan 2014 och 2021, samtidigt som andelen utrikesfödda har ökat från 14 till 21 procent. På grund av hur SCB redovisar statistiken är det inte möjligt att särredovisa antalet anställda i andra personalgrupper, såsom larmoperatörer och säljare av larm. En viktig framtidsfråga är därför att modernisera statistiken så att också säkerhetsteknikföretagen ingår. Andelen kvinnor är stor inom hemlarmföretag, vilket inte fångas upp av statistiken. Bland väktare och ordningsvakter har andelen kvinnor bromsat in. Samtidigt ökar andelen utlandsfödda bland väktare och ordningsvakter.

Den stora majoriteten väktare och ordningsvakter jobbar i privata aktiebolag

I den allmänna debatten har vissa mindre kommuner fokuserat på att anställa bevakningspersonal i egen regi. Men som visas i figur 10 är detta relativt ovanligt. Andelen privat anställda är 93 procent och offentligt anställda 7 procent, under 2021, vilket är samma siffror som under 2015. Nära 19 av 20 väktare och ordningsvakter arbetar i den privata sektorn. Drygt 91 procent av de anställda i sektorn jobbar i privata aktiebolag, en relativt stabil siffra över tid, medan ett par procent arbetar i andra former av företag och övriga organisationer i civilsamhället.

Stark ökning av väktare och ordningsvakter i Gävleborgs och Västerbottens län

En stor del av väktarna och ordningsvakterna i Sverige är anställda i storstadslänen. I Stockholms län har som exempel antalet väktare och ordningsvakter ökat från 6 600 till nära 7 000 mellan 2014 och 2021. I Västra Götalands län finns knappt 2 800 väktare och ordningsvakter, en ökning från knappt 2 500 år 2014. I Skåne län finns drygt 2 100, jämfört med drygt 1 900 år 2014.

Hallands, Kalmar, Kronobergs och Jönköpings län har under samma period upplevt en minskning av antalet väktare och ordningsvakter. I Jämtlands, Dalarnas, Värmlands, Västernorrlands och Blekinge län har antalet väktare och ordningsvakter över lag varit relativt oförändrat. I resten av Sverige har andelen ökat.

Den främsta ökningstakten finns i Gävleborgs och Västerbottens län, i båda länen har antalet väktare och ordningsvakter ökat med 49 procent mellan 2014 och 2021.

Tabell 1. Väktare och ordningsvakter i olika län

	2014	2021	Förändring
Stockholms län	6 608	6 981	6%
Västra Götalands län	2 483	2 766	11%
Skåne län	1 933	2 139	11%
Östergötlands län	559	597	7%
Uppsala län	432	552	28%
Norrbottnens län	394	484	23%
Västmanlands län	327	439	34%
Örebro län	320	416	30%
Södermanlands län	316	414	31%
Gävleborgs län	257	384	49%
Västerbottens län	253	377	49%
Hallands län	495	339	-32%
Jönköpings län	321	301	-6%
Kalmar län	355	280	-21%
Dalarnas län	283	280	-1%
Värmlands län	265	264	0%
Västernorrlands län	232	233	0%
Kronobergs län	209	182	-13%
Blekinge län	175	180	3%
Jämtlands län	64	63	-2%
Gotlands län	33	44	33%

Fördjupning: Innovationer och utvecklings- processer i säkerhetsföretagen

Att bättre förstå och stärka förutsättningarna för säkerhetsföretagens innovationsarbete, är viktigt dels för att öka tryggheten i Sverige, dels för att vidareutveckla Sverige som ett internationellt centrum för säkerhetsinnovationer. De svenska säkerhetsföretagen har ett betydande innovationsarbete, inriktat på nya och integrerade säkerhetslösningar, datadrivna säkerhetslösningar

samt att erbjuda övriga tjänster i kombination med säkerhetslösningar.

Nya och integrerade säkerhetslösningar involverar utveckling av ny teknik, till exempel nya smarta sensorer, men också utvecklingen av säkerhetslösningar som endast exklusiva kunder hade råd med tidigare, så att de tillgängliggörs för en bredare grupp av företag och allmänheten. Datadrivna säkerhetslösningar innebär att man med artificiell intelligens och maskininlärning skapar smarta säkerhetssystem, som bättre identifierar när inbrott är på gång, samt kan erbjuda en kartläggning av riskbilden till kunderna.

Säkerhetsföretagen erbjuder också andra viktiga roller som komplement till säkerhet. Till exempel är säkerhetspersonalen ofta först på plats i samband med brand och ibland också personskador. Säkerhetsföretag erbjuder kompletterande lösningar som till exempel parkeringstjänster för köpcentrum i samband med bevakning.

Nya och integrerade säkerhetslösningar

Integrerade säkerhetslösningar för hem och företag 	Fjärrstyrning av säkerhetslösningar och elektronik 	Rökgenerator, för att försvåra för inbrottsjuvar 	Tjänsteinnovation
--	--	--	---

Datadrivna säkerhetslösningar

Riskprediktion 	Heltäckande säkerhetslösning baserad på riskbild 	Intelligenta larmsystem med maskininlärning 	Smarta lösningar för insläpp
--	--	---	--

Övriga tjänster i kombination med säkerhetslösningar

Säkerhetsföretag installerar brandlarm, och är ofta först på plats i samband med brand 	Bevakning av parkeringsplats kombineras med att kontrollera så bilarna är parkerade korrekt
--	--

Ökade kostnader för brott kan ses som en skatt

Företags ökade kostnader för att hantera brott kan betraktas som en skatt. Den blir då i sig tillväxthämmande, eftersom den kanaliserar företagens investeringar till att hantera brott istället för att växa och utvecklas. Totalt har Svenskt Näringsliv uppskattat företagens kostnader för brott till drygt 100 miljarder kronor (Svenskt Näringsliv 2022, *Brottslighetens kostnader 2022*).

Som en följd behöver företagen göra trygghetsinvesteringar i form av teknik och säkerhet för att stärka sitt säkerhetsarbete. Många företag vittnar om svårigheter att få till en dialog med polisen och att många brott skrivs av snabbt. Kostnaderna för säkerhet blir ett nödvändigt ont; de behövs på grund av samhällsutvecklingen men är något man själv helst önskade inte behövdes. Kriminalitet leder till minskad vilja till att bli företagare, minskad vilja till expansion bland företagare samt att Sverige betraktas som ett mindre attraktivt land att bedriva näringsverksamhet i och investera i.

Skatt – finansiering och ekonomiskt styrmedel

Ur ett ekonomiskpolitiskt perspektiv på rättspolitik finns två centrala perspektiv.

Finansiering och prioritering inom statsbudgeten

Att bygga ut hela rättskedjan kräver omfattande investeringar. Detta behöver inte betyda att finansiering av ökade satsningar på rättskedjan kräver en viss på förhand bestämd finansiering. Alternativen som står till buds är:

- Skattehöjningar
- Användande av reformutrymme till följd av växande ekonomi
- Omprioritering inom statsbudgeten från budgetutrymmen som inte är del av välfärdens kärna

Ekonomiska styrmedel

Om företagares kostnader för brott är att betrakta som en skatt så väcks också frågan om det finns ytterligare vägar att hantera den dubbelbeskattnings som uppstått. Rättsväsendet i sig är så grundläggande att satsningar för detta alltid måste genomföras. Men vid sidan av den nödvändiga finansieringen för ett fullt utbyggt och rätt dimensionerat offentligt rättsväsende så behöver rättspolitikerna också ses genom de

samhällsekonomiska raster som andra politikområden har genomgått de senaste decennierna.

Ett sådant exempel är miljöpolitiken, som utöver förbud av miljöfarliga verksamheter så har också ekonomiska styrmedel växt fram som ett verktyg för att uppnå mer av miljövänliga val. Om vi inom fältet säkerhet ska applicera ekonomiska styrmedel behöver vi först göra en uppdelning.

- Det offentliga rättsväsendet (rättsstaten) – Ej möjligt eller lämpligt att omfattas av ekonomiska styrmedel
- Brottreducerande åtgärder (offentligt och privat) – tänkbart att kunna omfattas av ekonomiska styrmedel

Eventuella ekonomiska styrmedel måste omfattas av ett tydligt artikulert samhällspolitiskt mål och vara möjligt att utvärdera efter hand. Ekonomiska styrmedel som bör utredas:

- **Skattereduktioner för företags köp av säkerhet.** Finns i andra europeiska länder samt i USA. Reduktionen avser företagets köp av både teknik och tjänst, men sammansättningen ser olika ut. Syftet är att minska företagets kostnadsbörda och möjliggöra för företagen att i stället investera i forskning och utveckling.
- **Skattereduktion för individers köp av säkerhet.** Finns till namnet inom dagens trygghets-RUT. Men dagens avdrag kan inte användas för köp av säkerhet i verklig mening, då avdraget inte omfattas av auktorisationskrav och dessutom uttryckligen exkluderar svenska säkerhetsföretag. Syftet med avdraget är att förstärka samhällets brottsförebyggande insatser genom att individens säkerhet förbättras.
- **Skattereduktioner för fastighetsägares förstärkningar av säkerhet och brandskydd.** I syfte att minska belastningen på polis och räddningstjänst är det viktigt att kvaliteten stärks genom att bygga ut användandet av verifierade hemlarm och brandlarm. Fler första insatspersoner i säkerhetsföretag skulle också kunna förhindra att bränder eskalerar i glesbygd, i väntan på räddningstjänst.

Finansiering

- Genom att befintliga avdrag, till exempel RUT- och ROT-tjänster, breddas
- Användande av reformutrymme i statsbudgeten
- Genom omprioritering av andra utgiftsområden, men där utgiftsområdena för rättsstat och välfärd inte berörs

Följande reformer kan stärka säkerhetsföretagens förutsättningar

Det finns ett flertal policyfrågor som är nära kopplade till säkerhetsföretagens möjligheter att minska sina ledtider, förenkla det generella arbetet med att skapa trygghet samt att i ökad utsträckning fokusera på framtagandet av nya och integrerade lösningar. **Ordningsvaktlagen** (En ny lag om ordningsvakter, Lagrådsremiss) är till exempel viktig för företagen i branschen, som upplever att det finns ett behov av ökade mandat till ordningsvakter. Ny lag om ordningsvakter börjar gälla i början av 2024 och innebär att ordningsvakter ges ökade mandat, till exempel att de kan transportera vissa omhändertagna personer. Det är möjligt att framöver ytterligare stärka ordningsvakternas mandat, för att frigöra polisens resurser.

Utbildningar är en annan viktig fråga för branschen, där efterfrågan finns för att utforma nya utbildningar, med hänsyn till de skilda roller som finns i branschen. Ett specifikt exempel gäller att den som idag vill utbildas sig till att köra värde transporter först behöver utbildas sig till väktare, göra en månads praktik som väktare, gå det andra steget i väktarutbildning och först därefter få en tredje värde transporter utbildning. Processen skulle förenklas om värde transporter utbildningen blev något längre, men var den enda utbildning som krävdes, i och med att det som lärs in i väktarutbildningen över lag inte ingår i arbetsuppgifterna för den som kör värde transporter.

Processen för godkännande av ordningsvakter är en annan närliggande och viktig fråga. Länsstyrelsen är den myndighet som har tillsynsansvar över auktoriserade bevakningsföretag. Transportstyrelsen utövar tillsyn över samtliga svenska flygplatser, inklusive för säkerhetspersonalen. Processen för godkännande sker idag med traditionell post, vilket skapar onödiga ledtider. En digitalisering skulle snabba på processen med administrativt godkännande, så att ledtiden kan kortas med

bibehållen kvalitet och trygghet. Även löpande kontroller av säkerhetspersonal kan med digitalisering göras smidigare. Under sommaren 2022 har det funnits ett stort problem med för få säkerhetspersonal vid flygplatser som Arlanda och frågan om de långa ledtiderna för att anställa ny personal har aktualiserats. Branschens perspektiv är att det är möjligt att skapa nya system som bibehåller kvalitetssäkring samtidigt som det blir smidigare att anställa ny personal.

Polismyndigheten kan få större helhetsansvar för tillsyn av branschen. Vid sidan av ökad digitalisering i samband med myndighetsärenden finns också en möjlighet att Polismyndigheten får större helhetsansvar i samband med tillsyn. Länsstyrelserna, Säkerhetspolisen och Transportmyndigheten är andra myndigheter som är involverade i tillsyn av branschen, och en upplevelse som företagen har är att det finns en brist på helhetssyn bland myndigheterna, och kommunikation mellan myndigheterna. Polismyndigheten skulle kunna få en större roll i att samordna tillsyn, eftersom kompetensen finns där.

Offentliga upphandlingar skulle enligt branschföreträdare kunna förbättras och bli mera fokuserade på resultatet som efterfrågas, i form av ökad säkerhet. En vanlig kritik mot offentliga upphandlingar, som också finns i andra delar av näringslivet, är att de typiskt bara utgår från skallkrav (krav på vad som måste vara med) och lägsta pris – men skallkraven följs inte alltid upp och resultatet är att tjänsterna drivs mot lägsta pris med bristande fokus på kvalitet. Detta perspektiv lyfts också fram i säkerhetsbranschen, som efterfrågar offentliga upphandlingar som har ett större fokus på helheten. Det handlar om att ha mera målfokuserade offentliga upphandlingar, med större öppenhet för att upphandla innovativa tjänster och heltäckande paketlösningar. Offentlig upphandling sker ofta fokuserat på att köpa säkerhetskameror till exempel, men inte kameror och tjänsten för larmcentral tillsammans. Det är ofta en integrerad tjänst och produkt som leder till bäst utfall, och det finns skäl att upphandla dem tillsammans så att produkt och tjänst matchar varandra.

GDPR-lagstiftningen (general data protection regulation) och hur den implementeras i Sverige är också en viktig fråga. Det finns omfattande möjligheter att använda biometriskt data i större utsträckning, till exempel för ansiktsdetektion med säkerhetskameror. Persondata från Europa får dock inte bearbetas globalt, till exempel av personal som sitter i USA. Branschföreträdare

lyfter även fram att de rådande GDPR-direktiven försvårar möjligheten att sätta upp säkerhetskameror. Ett perspektivskifte efterfrågas där fokus för integritetsfrågor hamnar på bildhanteringen, snarare än möjligheten att sätta upp kameror.

Samverkan med polisen kan enligt branschens företrädare stärkas, genom ett nytt system där bevakningsföretag direkt kan koppla vidare larm till polisen, så att det blir ett integrerat system där responsen sker snabbare. Informationsutbyte till polisen kan fungera smidigare och bättre, vilket också frigör polisens resurser. Länder som Nederländerna och Spanien är förebilder i hur smidig samverkan kan skapas mellan branschen och polisen. I Sverige behöver säkerhetsföretagen ringa 112-nummer, vilket skulle kunna ersättas med en direktuppkoppling till polisen. Det är också fördelaktigt om Sverige kan gå över till ett system där säkerhetspersonal kan lägga in bildmaterial från säkerhetskameror till Polisen, vilket effektiviserar Polisens arbete.

Ny lagstiftning för brandskydd lyfts också fram av branschens företrädare. I Norge finns en lag om att flerbostadshus ska ha seriekopplade brandsystem, så att brandlarmet i hela huset aktiveras när brand uppstår i en lägenhet. Denna form av system kan även erbjudas i Sverige i ökad utsträckning, om lagstiftningen ändras.

ROT- och RUT-avdragen behöver omfatta säkerhetssystem och säkerhetstjänster. Det är en viktig samhällsfråga att stärka tryggheten och minska kriminaliteten, och samtidigt är Sverige en ekonomi med höga skattekilrar. ROT- och RUT-avdragen har införts för att mildra effekten av de höga skattekilarna för tillbyggnad i bostäder och för hushållsnära tjänster. Ett viktigt nästa steg är att inkludera hemlarm i ROT-avdraget och säkerhetstjänster i RUT-avdraget, så att hushållen får bättre möjligheter att köpa system och tjänster som skapar högre säkerhet. Det handlar om en demokratisering av trygghetslösningar (fler får råd) samt också om att uppmuntra till de lösningar som minskar kriminaliteten, och stärker den samlade säkerheten i landet.